

בתי המשפט

א 000634/98	בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
	בפני: כב' השופט נ. ישעיה

בעניין:

1. רוזט וייצמן
 2. רבקה שטנר
 3. סימה אלון
 4. אתי קוסמטיקה טבעונית בע"מ
 5. רות מייק
 6. זרנטיק בינלאומי (ישראל) בע"מ
- כולן ע"י עו"ד י. אהרונסון

התובעות

נ ג ד

1. בלפאם בע"מ
- ע"י עו"ד ע. גוטפריד
2. ורדה דביר
- ע"י עו"ד א. אגרט

הנתבעות

פסק דין

1. התובעות, קוסמטיקאיות במקצוען ועיסוקן, ניהלו בשנים הרלבנטיות מכוני יופי וקוסמטיקה, אם בעצמן ואם באמצעות חברות בשליטתן (כמו התובעות 4, 6).

הנתבעת 1 (להלן: "בלפאם") ייבאה ושיווקה, בארץ, החל מסוף שנת 1995, מכשיר ושיטה להסרת שיער הגוף אשר פותחו בצרפת ע"י חברה בשם G.A.M. על פי השיטה, שהוצגה אז כחדשנית ואשר כונתה שיטת "אפילטרס", מרחח הקוסמטיקאית גיל אפילטרס על חלקי הגוף מהם מבקשת הלקוחה להסיר שיער, וחיממה את המקום בעזרת מכשיר חימום. לאתר פעולת החימום הוסר השיער

באמצעות שעווה מיוחדת ועל העור נמרח תחליב "אפילטרם" המיוחד לשיטה שפותחה. השיטה התבססה על סידרה של טיפולים מדי מספר שבועות.

בנובמבר 1995 החלה בלפאם ומנהלתה דאז, ורדה דביר (הנתבעת 2), לפרסם את השיטה בקרב הקוסמטיקאיות בארץ. בכנס רב משתתפות הוצגה השיטה החדשה על יתרונותיה. כן הוצגו האישורים המתאימים שניתנו לנתבעת ממשרד הבריאות ומכון התקנים.

קוסמטיקאיות רבות, ובכלל זה התובעות, רכשו את המכשירים והחומרים הנדרשים מבלפאם על מנת להעניק ללקוחותיהן טיפולים בשיטה החדשנית - אפילטרם. בהמשך ועל פי הצעת בלפאם, השתתפו התובעות וקוסמטיקאיות אחרות במימון מסע פרסום לשיטה זו בעיתונות ובתקשורת האלקטרונית ע"י מימון חלק מהוצאות הפרסום. בתמורה היו אמורות הן לזכות בפרסום מכון היופי שלהן, כפי שיפורט בהמשך.

עם השנים החלו חלק מלקוחות התובעות להתלונן על יעילות השיטה, או ליתר דיוק, על חוסר יעילותה ועל אי הצלחתה להסיר השיער מאזורי הגוף המבוקשים ועל ההוצאה הכספית המיותרת שנגרמה להן כתוצאה מטיפול בשיטה זו. תלונות אלה, אשר לטענת התובעות הלכו וגברו, הניעו את התובעות לחדול מטיפולים בשיטת ה"אפילטרם". בהמשך הגישו הן את התובענה שבפני.

2. בתביעתן תובעות התובעות מהנתבעות את הנזקים שנגרמו לכל אחת מהן כתוצאה מרכישת המכשירים והתכשירים, לרבות ההוצאות שהוציאו עבור רכישת המכשיר עצמו (שעלה לכל אחת מהם כ-15,000 דולר), ההוצאות שהוציאו בגין השתתפותה של כל אחת מהן במסע הפרסום שהוצע להן ע"י בלפאם וההוצאות שהוציאו לרכישת החמרים או התכשירים שבלפאם חייבה אותן להשתמש בהן במהלך הטיפול שהעניקו ללקוחותיהן.

כן תובעות התובעות פיצוי בגין הפגיעה בשמן הטוב ובמוניטין שרכשו כקוסמטיקאיות במהלך השנים. כשלוש שיטות ה"אפילטרם" פגע, לטענתן, בשמן ובמוניטין שלהן כקוסמטיקאיות מהימנות ומיומנות.

טוענות התובעות כי בלפאם והנתבעת 2, שהציגה בפניהם את השיטה ועודדה אותן לרכוש המכשירים והתכשירים הנדרשים, הטעו אותן והציגו להן מצגי שווא העולים

עד כדי ביצוע עוולות תרמית כלפיהן, שכן היה על בלפאס ומנהלתה, גבי דביר, לדעת, והן אכן ידעו, כי השיטה אינה מביאה להסרת שיער לצמיתות כפי שהובטח להן על ידן וכי אין כל חידוש בתכשירים אותם הן רכשו מבלפאס. גם בענין הפרסום הוטעו התובעות, לטענתן. מבדיקות שערכו התברר להן כי בלפאס לא פירסמה את עסקיהן בהיקף ובמקומות כפי שהתחייבה, בתמורה למימון חלק ממסע הפרסום שיזמה בלפאס, על ידן. כלפי הנתבעת 2 טוענות התובעות, כי הואיל ובתקופה הרלוונטית היא שימשה כמנהלת בלפאס והיא אשר עמדה בקשר עימן ושכנעה אותן לרכוש את השיטה והמכשיר, תוך הטעייתן והצגת מצגי שווא כלפיהן, יש לחייבה באופן אישי לשלם להן את כל הסכומים הנתבעים, תוך כדי הרמת מסך ההתאגדות, על אף שההתקשרות נעשתה עם בלפאס.

הנתבעות דוחות את תביעת התובעות, וטוענות כי לא הוצגו כלפיהן כל מצגי שווא או מצגים שקריים וכי אין מדובר כלל בהטעיית התובעות, או במעשי מרמה כלפיהן. הנתבעת 2 מוסיפה וטוענת כי אין לה כל יריבות אישית עם התובעות וכי בכל מקרה, אין להטיל עליה חבות אישית לנוקי התובעות, שכן היא פעלה מטעם בלפאס כנציגתה.

3. דיון

את תביעתן מבססות התובעות, בעיקר, על טענת ההטעיה ו/או המרמה כלפיהן בהצגת המכשיר ושיטת ה"אפילטרס" כמסירי שיער לצמיתות. מצגי השווא בדבר יעילות השיטה והמכשיר שנמכר להן ע"י בלפאס, באו לידי ביטוי בפרסומים בעיתונות, לפיהם שיטה זו קיבלה את אישורם של משרד הבריאות ומכון התקנים.

אמנם, אישור מכון התקנים מתייחס למכשיר ה"אפילטרס" כ"מכונת גילוח או תספורת" ולא כאל מכשיר להסרת שיער לצמיתות, אך עדיין לא ניתן להצביע על עובדה זו כעל הטעיה או כמצג שווא כלפי התובעות.

מכון התקנים אישר את פעילותו של המכשיר כמכונת גילוח משום שלא נמצאה קטיגוריה אחרת המתאימה יותר לתאור אופי פעילותו של המכשיר. בלפאס פנתה, כמקובל וכנדרש, למכון התקנים על מנת שזה יתן את הגושפנקא המתאימה לשם אישור יבואו מחו"ל. העובדה כי ייבואו אושר ככזה אינה מצביעה על הטעיית התובעות, שהרי המכשיר והשיטה הוצגו בפני התובעות, ע"י נתבעת 2 ו/או נציגי

בלפאם, כמכשיר להסרת שיער ולא כמכשיר גילוח. עובדה זו אינה מוכחשת כלל ע"י התובעות.

מה להן, איפוא, לתובעות כי ילינו על אישור מכון התקנים המתאר את המכשיר כמכשיר גילוח או תספורת.

הן רכשו המכשירים והתכשירים ושילמו עבורם ממיטב כספן ביודען, וכך זה הוצג בפניהן, כי מדובר בשיטה להסרת שיער ובמכשירים ותכשירים שנועדו לשם כך, ולא במכשירים המשמשים לגילוח או תספורת.

4. מוסיפות וטוענות התובעות כי מצגי השווא שהוצגו להן ע"י הנתבעות מתייחסים אף ליעילות השיטה. מתלונות של לקוחותיהן הן למדו כי צמיחת השיער לא פסקה אחרי 5 טיפולים כפי שהובטח, וכי לא נראו כלל תוצאות, כבר לאחר הטיפול הראשון, כפי שפורסם וכפי שהוצג להן. עוד מלינות התובעות על הטעייתן באשר לתכיפות הטיפולים שיש להעניק בשיטת האפילטרס. לא נאמר להן, לטענתן, כי יש להמתין כ-6 שבועות בין טיפול וטיפול בכל מקרה, אלא רק כי הטיפול הבא ייעשה לאחר צמיחתו המחודשת של השיער.

טענות אלה לא הוכחו. חלק מהן אף הופרכו או נסתרו בראיות ועדויות שהוצגו ע"י הנתבעות.

בחוזר או חוברת ההדרכה שקיבלו התובעות, כמו שאר רוכשות המכשיר (נספח ט' לנ/6), צויין במפורש כי **"יש להמתין עד לצמיחתו המלאה של השיער"** וכי **"זמן זה יהיה בממוצע לפחות כדלהלן: שישה שבועות לגבי הגוף כולו, שלושה שבועות לגבי הפנים"** (ראה עמ' 11 לנספח ט' הנ"ל). הוראה או הנחיה זו מפריכה לחלוטין את טענת התובעות, או חלק מהן, כי הן לא ידעו כי עליהן להמתין, בכל מקרה, לחלוף 6 שבועות, ולגבי הטיפול בפנים 3 שבועות, עד מתן הטיפול הבא.

זאת ועוד: לפחות חלק מהתובעות לא פעלו על פי הוראות אלה בדבר תכיפות הטיפול ולא המתינו את פרקי הזמן המינימליים הדרושים, כמצוין בחוברת ההדרכה (ראה עדותן של התובעות 1 ו-3 במהלך חקירתן הנגדית).

בנסיבות אלה, אין זה בלתי סביר להניח כי התוצאות שהתקבלו מהטיפול בשיטת האפילטרס אצל חלק מהמטופלים לפחות היו מאכזבות עקב אי קיום הוראות הטיפול, ולא דווקא כתוצאה מחוסר יעילותה של השיטה, כפי שטענו התובעות.

לציין כי בשום פרסום, ובשום שיחה עימו, לא הוצג לתובעות ולא נטען בפניהן כי לאחר 5 טיפולים צמיחת השיער תיפסק לחלוטין. כל שנאמר ופורסם היה כי לאחר 5 טיפולים ייראה שיפור ניכר, או שינוי משמעותי בצמיחת השיער או בקצב גדילתו. כך אישרה התובעת מס' 3 עצמה בעת שהתגוננה מפני תביעת לקוחה שהוגשה נגדה בבית המשפט לתביעות קטנות (ראה נספח 12 למוצגי הנתבעת 1).

יתירה מכך: מצפה הייתי מהתובעות שיוכיחו את טענותיהן בדבר חוסר יעילות השיטה והטעייתן ע"י הנתבעות באשר לתוצאות הטיפול, ע"י העדת מספר לקוחות מאוכזבים שקיבלו את הטיפול בהתאם להוראות וההנחיות ועדיין ממשיך בצמיחתו או לא הוסר. הן נמנעו מהעדת ולו לקוח אחד, על אף שחלק מהן ציינו במהלך עדותן, שמות של מספר לקוחות אשר לטענתן התאכזבו מתוצאות הטיפול. המנעות זו, על אף שבמאמץ לא רב ניתן היה לאתרם ולהעידם (והרי זהותם ידועה לתובעות), פועלת לחובת התובעות. על מנת להוכיח את חוסר היעילות שבטיפול בשיטת האפילטרם (ומכך לגזור, או להסיק, כי הוצגו להן מצגי שווא), היה על התובעות להוכיח, "מכלי ראשון", היינו בעדות של המטופלים עצמם, כי הטיפול לא הצליח, השיער לא הוסר ואף חזר לצמוח ו/או כי לא חל שיפור משמעותי בהיקף צמיחתו, לאחר שקיבלו את הטיפולים בהתאם להוראות.

הן לא עשו כן, אלא הסתפקו בהעלאת או הצגת עובדות, שהן שמעו מלקוחותיהן. משקלם של דברים אלה, בנסיבות אלה, אינו משמעותי ולא ניתן לבסס עליהם, ורק עליהם, ממצאים עובדתיים.

אם נוסיף לכך את העובדה שמטעם הנתבעות העידה הקוסמטיקאית שלי שוורץ, שדבריה היו אמינים לדעתי, אשר סיפרה כי הטיפול שלה בשיטת האפילטרם, לשם הסרת שיער, היה דווקא מוצלח וכי היא עדיין משתמשת בשיטה זו, על אף שכיום קיימות שיטות חדשניות יותר (ראה תצהירה נ/5 ועדותה בבית המשפט), הרי שמשקל עדותן של התובעות בדבר תלונות וחוסר שביעות רצון של לקוחותיהן מתערער עוד יותר, מה עוד שהקוסמטיקאית שלי שוורץ ציינה כי לא הגיעו אליה תלונות כלשהן מצד לקוחותיה בדבר יעילות הטיפול (ראה סעיף 9 לתצהירה נ/5).

אף אם אניח כי לא כל הלקוחות שקיבלו טיפול להסרת שיער בשיטת האפילטרם היו מרוצות וכי היו מקרים שהטיפול בהסרת השיער לא עלה יפה (מידת ההגיון והשכל הישר אכן מצדיקה הנחה כזו), עדיין לא ניתן לייחס לנתבעות מעשי הטעיה או הצגת מצגי שווא, ולא ניתן לומר כי עלה בידי התובעות להראות כי הוטעו באשר ליעילות

הטיפול, או באשר לתכונותיהם וסגולותיהם של המכשיר והתכשיר ששיווקה להן בלפאס.

אין כל ראייה שתצביע על הבטחה או התחייבות מצד הנתבעות להצלחה של 100% בהסרת השיער לצמיתות, או שלא לצמיתות. אך טבעי והגיוני להניח, כאמור, כי בחלק מהמקרים הטיפול לא ענה על הצפיות. לעומת זאת, לאור הנסיבות והעדויות שפורטו לעיל, ניתן להניח, כי בחלק ניכר של המקרים, אם לא ברובם, הטיפול כן ענה על הצפיות.

זאת ועוד: הוכח, מעדותן של התובעות עצמן, כי חלק מהן, לא נשמעו להוראות השימוש של בלפאס ולא כולן השתמשו בתכשירים עליהם היא המליצה ואותם היא שיווקה (ראה למשל את עדותה של התובעת 3 בעמ' 33 לפרוטוקול). עובדה זו כשלעצמה גורעת, באופן משמעותי, ממשקל טענותיהן של התובעות לגבי חוסר יעילותו של הטיפול, שהרי צוין במפורש ע"י בלפאס, בהוראות השימוש שהיא הפיצה, כי שימוש בתכשירים אחרים, או שלא בהתאם להוראות, שוללת את אחריותה של בלפאס ליעילות הטיפול או לתוצאותיו.

5. נסיבות אלה, במשקלן המצטבר, שוללות מיניה וביה, את טענות התובעות בדבר הטעייתן ו/או בדבר הצגת מצגי שווא ע"י הנתבעות, באשר ליעילותה של שיטת האפילטרס להסרת שיער.

6. טענה נוספת של התובעות, לפיה הן חויבו ע"י הנתבעות לרכוש את התכשירים שלהן בלבד, לצורך הפעלת שיטת האפילטרס וכי בכך עברו על הוראות חוק ההגבלים העסקיים 1998 - אין בה ממש.

רשאית היתה בלפאס לחייב את המטפלים בשיטת אפילטרס להשתמש במכשיריה ותכשיריה, ואך ורק בהם, לשם הענקת טיפול בשיטה מסוימת ויחודית, אותה היא משווקת. שיטת טיפול מסוימת, כמו שיטת האפילטרס, על מכשיריה ותכשיריה היא מקשה אחת. מרכיב אחד שלה, כמו סוג התכשירים, משלים את שאר מרכיבי השיטה, כמו סוג המכשירים, דרך הטיפול, תכיפותו וכו'.

מה בין ההגבלה, או החיוב, להשתמש בחמרים מסוימים בלבד המשווקים ע"י בלפאס והסרת האחריות מעצמה למקרה שהשימוש אינו כזה, לבין הסדר כובל - האסור על פי החוק - לא אדע ולא אבין.
אין בהתקשרות בין הצדדים שבפני משום הסדר כובל, כמשמעותו בסעיפים 2 ו-3 לחוק הגהבלים העסקיים 1998.

הוצאות הפרסום

.7

תביעותיהן של התובעות באשר להשבת כספים שהן שילמו עבור פרסום, שלא היה לטענתן, או לא נעשה בהיקף מלא, כפי שהוסכם - לא הוכחו אף הן.

מהעדויות והמסמכים שהוצגו בפני עולה כי בלפאס אכן הפיקה ופרסמה בשלטי חוצות ובפרסומות בטלויזיה, את שיטת האפילטרס בהיקף סביר.
אף אם אניח, לטובת התובעות, כי הסכום הכולל שהוצא ע"י בלפאס עבור פרסום המוצר, היה נמוך מהסכום עליו הצהירה בפניהן (כ-850,000 דולר) ומשכך החלק שמימנו כלל הקוסמטיקאיות, שנטלו חלק במסע הפרסום היה גבוה מזה עליו הוסכם (35% מהעלות הכוללת הנ"ל), אין בכך, עדיין, לסייע לתובעות, שהרי לא הוכח בפני, מהו חלקן של התובעות, והתובעות בלבד, בסכום שיש להחזיר לכלל הקוסמטיקאיות עקב הפרסום החלקי שנעשה בפועל ע"י בלפאס, לטענתן.
לא ניתן לחייב את בלפאס בהשבת מלוא הוצאות הפרסום ששילמו התובעות, כפי שהן תובעות, שכן וכאמור, הוכח כי פרסומים ובהיקף ניכר, כן נעשו באמצעי התקשורת ובשלטי חוצות בכל הערים בהן פעלו התובעות.

.8 כפועל יוצא מהמסקנות והתוצאות אליהן הגעתי, ומדחיית התובענה נגד בלפאס, נדחית תביעת התובעות אף נגד הנתבעת 2.

.9 לאור כל האמור לעיל, הגעתי, כאמור, למסקנה כי תביעת התובעות על כל חלקיה לא הוכחה כדבעי ועל כן דינה לדחיה.
בהתחשב בנסיבות שפורטו לעיל, ובמיוחד לאור העובדה כי התובעות, כמו גם שאר הקוסמטיקאיות שנטלו חלק במסע הפרסום, נשאו, כנראה, בחלק גדול יותר מהמוסכם של הוצאות הפרסום, אמנע מחיובן בתשלום הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד לנתבעות.

10. תביעת התובעות נגד הנתבעות נדחית.
כל צד ישא בהוצאותיו.

המזכירות תמציא פסק דין זה לבאי כח הצדדים: עוה"ד ע. גוטפריד, י. אהרונסון וא.
אגרט.

ניתן בלשכתי ביום 31.10.05 בהעדר הצדדים.

נ. ישעיה 54678313-634/98

נ. ישעיה, שופט

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה